

**Analiza socio-istorică a sportului și a educației fizice din România:
de la comunism la postcomunism**

Teza de abilitare

Petracovschi Simona

2015

Rezumat

Structurată pe patru părți, această teză de abilitare cuprinde în prima parte publicațiile realizate, urmată de publicațiile viitoare în ce-a de a doua parte, de proiectele de cercetare la care am participat-în partea a treia și de sursele bibliografice de la care am pornit în realizarea acestor studii- în partea a patra.

Așa cum anunț încă din prefață, ideea centrală a studiilor mele constă în analiza sportului și a educației fizice din România ca și o consecință a moștenirii istorice a celor 45 de ani de comunism. Încercând să fac o legătura între trecut și prezent, analiza mea cuprinde trei mari categorii : sportul de performanță, sportul pentru toți și educația fizică și sportivă, toate văzute dintr-o perspectivă socio- istorică.

În privința sportului de performanță, am analizat modul de formare al sportului ca sistem, al instituțiilor sportive dar și al actorilor săi în perioada comunistă. Un alt subiect care m-a preocupat a fost sportivul ca actor social și integrarea lui în societate în perioada post competițională dar și modul în care rezultatele sportive sunt produse din punct de vedere al reprezentărilor religioase. Fotbalul ca sport de performanță produce un fenomen social în randul susținătorilor săi care variază de la suporterism la ultras și hooligans. Am analizat modul în care acesta s-a manifestat la suporterii echipei Politehnica Timișoara. Cultura română a creat jocul sportiv oina ca și sport tradițional și am analizat câteva aspecte culturale ale acestui joc în comparație cu glima, sport tradițional islandez.

Sportul pentru toți a fost analizat atât din punct de vedere conceptual, făcând o analiză a evoluției de la sportul de masă, termen specific perioadei comuniste în care predomina masa de oameni și aportul său la dezvoltarea statului comunist (cu noțiunile de bază, apărarea țării și creșterea forței de muncă) la sportul pentru toți în care primează individul și împlinirea sa personală. Am analizat timpul liber și aportul sportului și al activităților fizice la îmbunătățirea calității vieții indivizilor practicanți ai diferitelor discipline sportive (fitness-ul și formele sale-aerobic, yoga, sporturi outdoor, înot etc.). În privința vârstei sportivilor, vechiul sport pentru veterani s-a transformat în mai noul sport masters și astfel am analizat diferite aspecte ale practicii sportive cum ar fi noțiunea de competiție sau cea de socializare prin sport. Tot în privința vârstei practicanților, am analizat nevoia tinerilor de căutare a unor noi repere identitare, ieșite din șablonul instituțional (sporturi clasice care au federație, cluburi sportive, antrenori etc.) prin

analiza street dance-ului iar în privința sportului desfășurat în medii speciale, mediul carceral a fost analizat atât din perspectiva deținuților cât și cea a deținuților.

Educația fizică și sportul practicat în învățământul preuniversitar a fost analizat din perspectiva discriminării în funcție de gen, de aspect fizic (supraponderalii) și al dizabilității (intelectuale). Noțiunile de disciplină și pedeapsă au fost analizate din perspectiva educației și disciplinei militare ca o moștenire comunistă care se regăsește și în prezent în structura lecției de educație fizică și care nu mai corespunde cu noile pedagogii școlare fapt ce are consecințe directe asupra calității procesului didactic, al relației profesor-elev și al percepției populației asupra importanței acestei discipline ca parte a curriculei de învățământ. Au fost analizate și activitățile extracurriculare și realizarea obiectivelor școlare prin activități de turism iar la nivelul învățământului superior am abordat tematica adicțiilor.

În partea a doua a tezei am prezentat tematicile care vor fi analizate în perioada următoare care continuă analiza istorică a sportului în comunism prin abordarea gimnasticii artistice feminine, ramură de sport care a creat un sistem valid recunoscut la nivel mondial, a gimnasticii de întreținere practicate de femei înainte de 1989 dar și motivația femeilor de a practica diverse forme ale fitnessului în perioada actuală.

Abordarea subiectului etniei face parte din preocupările mele de viitor astfel că voi încerca să analizez fenomenul emigrării sportivilor etnici evrei și germani în perioada comunistă din perspectiva sportivului dar și fenomenul de defectare, termen aparținând aceleși perioade și consecințele sale. Populația de etnie maghiară și practicarea sporturilor de iarnă ca formă de exprimare a identității etnice reprezintă una dintre temele pe care doresc de asemenea să le studiez. Continuarea îmbunătățirii activității didactice cu studenții va fi realizată prin publicarea a două cărți, una pentru cursul de "Comunicare și Integrare Socială prin Activități Specifice" iar ce-a doua reprezentând reeditarea cărții "Introducere în Sociologia Sportului" care va completa prima ediție.

În partea a treia a tezei se regăsesc proiectele în care am fost implicată iar în partea a patra, sursele bibliografice la care m-am referit pe parcursul tezei de abilitare.